

20
19

Sláva vítězům, čest poraženým!

I. kategorie

1. Filip Pavuk – SK

2. Agáta Mašková – ČR

3. Viktória Staňová – SK

II. kategorie

1. Dušan Utinek – ČR

2. Nikoleta Palkovičová – SK

3. Jana Machalíková – ČR

Speciální ocenění

**Cena Jiřího Brolla
Viktória Anna
Lesayová – SK**

**Cena Vladimíra Justla
Alžbeta Iglárová – SK**

**Cena Starosty
města Valašské Meziříčí
Gabriela Zelená
Sittová – ČR**

**Cena Jiřího Demla
Martina Mašková – ČR**

Jiříkovo vidění

Kupředu vzad

.....

„Ti, kteří se považují za příliš chytré na to, aby se politicky angažovali, budou potrestáni tím, že jim budou vládnout lidé, kteří jsou hloupější než oni,“ řekl prý kdysi Platon. Druhá možnost pak je neangažovat se politicky, ale poeticky. Zopakujme si jednu větu z Jiříkova vidění č. 1: „K vážné myšlené politické poezii je téměř vždy třeba jistá míra fanatismu a je velmi snadné míru jeho únosností překročit.“ Jak je tedy na tom politická poezie současnosti? Špatně, děti moje, špatně zle.

V předešlých viděních jsme si přiblížili období naivního svazáctví 50. let a protestsongu z doby normalizace, který přinesl i řadu kvalitních věcí. Nyní přichází do české kotliny další doba vzývání svaté politické pravdy spojená navíc s ohromujícím neumětelstvím. Současná politická poezie, ať už jde o protestsong, nebo o prorežimní texty, ze všeho nejvíc vypovídá o svých autorech. Ač samozřejmě mám svůj politický názor, v hodnocení budovatelských veršů současnosti ho vůbec není třeba uplatňovat, protože kde nic není, ani smrt nebere.

Jako předchůdce básnického budování ideálního Česka můžeme zmínit dnes již legendární boj o radar v Brdech, který byl tehdy vyšperkován pěveckým vystoupením jednoho písničkáře a tehdejší ministryně obrany, z něhož chtěný aktivismus čísel tak okatě, že se z toho hrůzou opotili i ti, kteří americkému radaru v duchu fandili. Nebyli jste při tom? Tak ukázkou?

Dobrý den, prapore hvězd a pruhů

Celý svět listoval denním tiskem,
celý svět zanechal hovorů,
já jsem Vás uvítal ruky stiskem
a zvedl pohled svůj nahoru.

Dobrý den, prapore hvězd a pruhů,
tak už ses rozvinul nad náma,
dobrý den, prapore našich druhů,
co jsme je vítali s džípama.

Dobrý den, radare, prostě welcome,
tak jsme se konečně dočkali,

dobrý den, radare, já ti tleskám,
kámoši usárnou mávali.

Vyříd' tam prosím do vesmíru,
vyříd' tam mezi hvězdama,
že chcem žít nadál s každým v míru,
radši však šijeme U Sama.

Vyříd' tam prosím, že my víme,
kdo nám kdy přines svobodu,
kde Masaryk s prezidentem Wilsonem
pomoh našemu národu.

Je dost depresivní si tohle připomínat... ale současnost bohužel nabízí ještě těžší kalibry. Úchvatné chrámy ducha nyní vyrůstají třeba na facebookové stránce nazvané příznačně *Ve Slovanských srdcích žije politická poezie*. Tak pojďme na to, tady je polemika s ódou na radar:

Blahopřání

Vladimír Vladimírovič Putin
Dnes narozeniny slavi
S úctou a vděčností
Popřát chci mu pevně zdraví
Taky odhodlanost
A obrovskou sílu
By uchoval svět v míru
Lásku a štěstí
V osobním životě chci přát
Jen kytíčku virtuální
Však můžu dát
Prezidentem Ruské federace je
Což pro zemi naši
Je míru příslib a naděje

Ano, je tam konec světa, ale hned za ním je začátek dalšího,
a ten je mnohem horší!

V čistě poetickém souboji idejí a forem bych nerad stranil straně té či oné, napadají mě další a další příklady z různých břehů, které si navzájem nemají příliš co vyčítat. Jako třeba dvě vkusná díla stvořená kdysi zasloužilým písničkářem, který se rozhodl vyřídit si účty s prezidentem pomocí songů *Ovarová revoluce* a *Miloš a Zubatá*, usoudiv, že účinně bojovat se zlem může pouze tehdy, když se pokusí svou vlastní úroveň zanořit ještě o něco pod úroveň svého oponenta. Ukázku po mně nechtějte, najdete si ji sami na internetech, potřebujete-li to. A už se do toho nechci moc zamořovat a komentovat, ať hovoří veršotepci sami za sebe – dejme si závěrečnou chvilku poezie, která v dokonalé symfonii formy i obsahu výstižně dokumentuje ducha naší překotné doby a vítězným moskevským obloukem překlenuje propast mezi rokem šedesátým osmým a žhavou současností:

V šedesátém osmém

(zdroj: *Ve Slovanských srdcích žije politická poezie*)

V tom šedesátém osmém
docela já jsem
malá ještě byla
a politika světa
vůbec mě netrápila
Však jak s věkem
rozumu jsem nabírala
s propagandou prozápadní
často jsem se
potýkala

Leckterému člověku
u nás bylo vlastní
že na západ
od nás
jsou lidé více šťastní
Ta tak zvaná demokracie
jim tady prý chyběla
a už jen slovo
„komunista“
rozžhavilo je do běla

Tam za železnou oponou
svět dýchal vůní opojnou
O krásách kapitalismu
lži emigranti do éteru vyřvávali
V uměleckých sférách
pamflety
pisálci s komedianty
a disidenti sepisovali
Někteří lidé uvěřili
že kapitalismus je to pravé
pro mladé, nadějně
všehoschopné a dravé

*I v armádě
se našli tací páni
co za Jidášův groš
vlast by zaprodali
Pro kverulanty
tu byla propaganda
a po kavárnách,
hlavně Pražských
slézala se proburžoasní banda
I zbraně ve sklepeních
už připravené měli
aby socialismus
sami tu rozstříleli*

*V roce šedesátém osmém
už u hranic našich
německé tanky stály
by společnost naši
vlastizrádcům zničit pomáhaly
Tu Slovanští bratři a přátelé naši
nám – obyčejným lidem
na pomoc hned
přispěchali
Tím převratu krvavému
striktně zabránili
a lidských životů
tak spoustu ušetřili*

*A já teď co žena
zralého už věku
děkuji každému
tomu člověku
co z východu přispěchal
na železném oři
by zabránil neštěstí
a převelkému hoři
Co ochránil nám dětství
a krásy mladosti
od žebráků,
lidí bez domova
a existenčních starostí*

Napadlo by vás, že něco takového vzniklo v roce 2018? Tož tak. Kupředu vzad.

NA POZOROVATELNĚ

Přišel jsem, viděl jsem, napsal jsem

Erik Zabrucký

Festival se přechýlil do posledního dne, a proto jsem zavítal do M-klubu, abych se podíval na postoupivší a na další rok se nabažil poezií:

Rokytová Barbora

První účinkující má vždycky největší pozornost, neboť všichni diváci jsou ještě svěží. Barbora navíc hned po ránu přišla s láskou. Přednes byl energický a veselý do té doby, než Barbora představila i druhou stranu lásky. Tu bodající a bolest způsobující. V této části textu bych ocenil větší procítěnost, ale spravila to krásnou větou, která se mi nesmazatelně vryla do paměti: „Ať třeba bolí, ale ať je s námi!“

Zmrzlíková Adéla

Láskou jsme začali, ba i pokračovali. Nevím proč, ale mě osobně recitátor potěší ve chvíli, kdy spatřím v jeho tváři „sluníčko“. Když se k němu přidá hezká barva hlasu, jsem s recitací nadmíru spokojen. V jistém podání Adély byl navíc krátký příběh uvěřitelný, takže tleskám ve spokojeném stavu.

Bernátová Vanda

Vanda si zvolila skvělý text, který jí byl šitý na míru. Svým zvučným hlasem nám vyprávěla o ženě, co má ráda krátké básně a pivo. Soutěžící byla tajemně přesvědčivá a svými pohyby mi místy připomínala nechvalně známého kapitána Jacka Sparrowa.

Holičová Zuzana

Po chvíli recitace jsem se v otaznících, tečkách, uvozovkách, čárkách a dvojtečkách ztratil. Ve tváři recitátorky byla očividná touha po sdělení všeho, co má na jazyku, a tak

Adéla Zmrzlíková při přednesu ve druhém kole

jsem se i přes dočasné pomatění svých smyslů snažil vnímat. Recitátorka navíc vše zdůrazňovala ručkama v pozici dirigenta a užíváním mimiky. Kdybych se jen neztratil!

Mihalík Alex

Na scénu recitátor již před svým číslem přinesl židli, takže jsem věděl, že chystá kulišárnu. Když spustil svůj absurdní text, ve kterém divákům sdělil všechna ukazovací zájmena, každý měl odvařenou hlavu. Z jeho tváře jsem si přečetl, že ani on sám textu příliš nerozumí, a když se místy z jeho očí línula vůně porozumění, text byl ještě zmatenější. Nakonec to zabalil, židli položil naznak a ze zadní strany bylo křídou napsáno: „Neteraz“. Proč?

Nguyen Dominika

S dlouhým příběhem přišla do M-klubu další soutěžící. Dojemnou historku o pejskovi podtrhoval ještě dojemnější výraz ve tváři Dominiky. Procítění pejskova utrpení jen ztěžovala nekonečnost a monotónnost jejího vyprávění. Jen na konci se

Dominika mírně rozohnila, aby probudila v divácích alespoň krapet pozornosti. Milé.

Haismanová Nicole

Nicole nám dnes předvedla vtipný text o kuchaři, který své nože značky „Prkýnko“ používá k trošku jiným účelům. „Kdo umí, kuchtí. Kdo neumí, remcá.“ Tato věta mě opravdu potěšila, neboť právě to je princip naší práce v redakci. I přes pár zakotání se mi text líbil, neboť kritizoval kritiku. Nicole navíc umí krásný výraz, který bych pojmenoval slovy: Co má ta holka za lubem? Komičnost svého vystoupení navíc završila nevzpomenutím si na překladatele svého díla, jehož jméno naštěstí měla napsáno náhodou na dlani.

Hodermarský Tomáš

Na jeviště přichází poeta v plášti vínové barvy s rukama v kapsách. Záhy k nám promlouvá recitátorův hluboký a zvučný hlas, který je podpořen důrazným luskáním. Všeuměl za chvíli přidal i řev, zpěv a tanec do rytmu luskání.

Vanda Bernátová si pro druhé kolo zvolila text básničky a klasické filozofky Sylvie Fischerové *Volajte ma*

Všechna ta směska překrývající se činností mě tak upoutala, že jsem se ani nesoustředil na samotný obsah jeho mluvy. Ačkoliv se mi jeho sdělení roztrhalo, vypíchl bych nesmírnou procítěnost hraničící až s hereckým ztvárněním.

Tóth Alfréd

Při příchodu i po něm nám recitátor ukazuje, že je rovněž talentovaným pěvcem. Jeho broukání písničky „Půjdem spolu do Betléma“ mě začínalo přenášet do pomalu se blížícího vánočního období. Soustředil se, Vánoce až potom! Vystoupení bych ohodnotil kladně, neboť Alfréd donutil svůj výrazný hlas ke kreativní činnosti. Jen se musím naučit soustředit se jak na pohyb, tak na obsah recitovaného díla. Jsem ostuda.

Lesayová Anna Viktória

Soutěžící přecházela v tomto zajímavém vystoupení z poetického slabého hlásku do rozčileného silného hlasu, který by rozhoupal lustry, kdyby v M-klubu nějaké byly. Do svého notýsku jsem si poznamenal i drobné zaseknutí v jejím textu, ovšem vzpomínky mé mlčí. Zajímavostí je i u dalších recitátorů, že považují úklonu za zbytečnost, neboť přeruší tok poezie mezi jevištěm a hledištěm.

Kravchuk Anna

Zpočátku se recitátorka zastavila mimo hlavní osvětlení,

odkud začala přednášet svůj text. Poté se ovšem přesouvá na svatyni M-klubu, studnu. Aniž bych se chtěl Aničky dotknout, pokud bych ji potkal v parku v pozdních večerních hodinách a ona by začala přednášet tento text se svou strašidelnou mimikou, dal bych se na rychlý úprk. Připadala mi zkrátka nebezpečná, obzvláště když měla ruce v poloze čarodějky. Rychleji odrecitované pasáže Anna jednoduše zalepila výbornou artikulací a prací s obličejem. Děkujeme.

Palkovičová Nikoleta

Výborně zvolený text nám předvedla Nikoleta Palkovičová. Svým Monologem proti hlasovacímu právu žien přivedla všechny diváky k hlasitým výbuchům smíchu. V dnešní době prosazování rovnoprávnosti mezi pohlavími vtrhla do M-klubu

bu Nikoleta s větou: „Muž musí zůstat mužem a žena ženou.“ Bavil jsem se, a žádné trhliny v recitaci nenacházel. Bomba!

Iglárová Alžbeta

Recitátorka stála na jevišti M-klubu jako socha v galerii, což, jak si matně pamatuji, bylo za mých mladých let v recitaci nutností. Jen jsem se s Alžbetou cítil jako na houpačce hlasité rozčilené mluvy a tiché jemné lehkosti. Na začátku svého vystoupení do mě šťouchla a já se s ní houpal tam a zpět.

Pavuk Filip

Zezadu přišel s kytarou zpěvák, který si získal automaticky pozornost všech dam v sále. Jeho barva hlasu bylo libozvučná, proto se celý sál uvolnil a nechal se unášet Pavukem a kytarou. Divil jsem se, že slečny v sále nezačaly nastavovat šíji k bozku, jak ve svém vystoupení povídal či zpíval Filip. Kytara zkrátka dokázala oživit atmosféru natolik, že při potlesku měla většina přítomných usměvavé tváře.

Gelnarová Nina

Recitátorka si sedla na studnu a započala své představení nesoucí příznačné jméno Čakám. Ze začátku místo výrazné artikulace volila tiché mumlání. Jakmile se ale přesunula na studnu, hlas jí zesílil. Po chvíli došlo k dalším pohybům – zkrátka se Nina přesouvala po jevišti jako koule

Alfréd Tóth vyrazil do druhého kola s upraveným textem Michala Talla

na kulečnickovém stole. Drobný výpadek paměti jsem pochopil, neboť zapamatovat si desítky různých vět se stejným začátkem ve slůvku „čakám“ je poměrně náročné. Nina občas i přešvihla svou hru s hlasitostí, protože místy se mi její šepot zdál až příliš tichý. Čekáme všichni na konec.

Mašková Agáta

Ze zadní části se k nám linou jména lidí a jejich vlastnosti v rýmech. Alena fillena, Barbora potvora, ... Jakmile došla Agáta na pódium, na jeden nádech zopakovala všechno, co dosud řekla. Ke konci již jí ale rozumět nebylo. Následoval název díla a jméno autora. Konec! Nejkratší recitace přinesla humor i určitou svižnost. Jen stále vstřebávám, co jsem to vlastně v posledních okamžicích zažil.

Staňová Viktória

Recitátorka přišla na scénu s pěkným příběhem, ovšem jako opozdilec, který byl nucen stát ve vstupu do M-klubu, jsem neslyšel. Možná, že z této divácké pozice bych byl nespokojen s hlasitostí i u ostatních soutěžících, ale přesto bych drobné svaly v krku zaměstnával více. Esteticky se mi líbila práce se šátkem, která byla v souznění s textem.

Machalíková Jana

Sebevědomý nástup recitátorky opírající se o zeď publikum upoutal. Když s teatrálně

Nina Gelnarová zvolila báseň amerického básníka Lawrence Ferlinghettiho Čakám. Ten letos oslavil sté narozeniny vydáním nové sbírky.

soustředěným výrazem zvolala: „Vážná báseň“, všichni propukli v smích. Když po „vážné básni“ následovalo artikulační cvičení, jehož cílem byla správná výslovnost slova „obstrukce“, obdivoval jsem mimiku recitátorky. Klobouk dolů, byla to show!

Staša Vít

Recitátor přichází na pódium s velice vážným textem. Na jeho projevu mi mírně vadila absolutní jednotvárnost, ale vyvážil ji silnou dávkou grácie ve svém vystupování i hlase. Po šílené show tak zalil celý sklepní prostor klidem a naprosto vyváženým příjemným povídáním.

Utínek Dušan

Hned zpočátku pan Utínek oznámil, že recitátor není sólista. Následně publikum dostalo přesné instrukce o třech typech křiku slova „hej“, kterým mělo doplňovat jeho recitaci. Recitaci dával velkou energii a vervu, což možná ubralo na rytmu i učesa-

nosti linoucích se veršů. Publikum (včetně mě) ale bylo spokojené, že se mohlo po nekončícím maratonu básniček zapojit do hry.

Mašková Martina

Recitátorka předvedla výbornou práci s mimikou, konkrétněji předváděla výraz nebohého frustrovaného člověka nešťastně válčícího s jistým druhem hmyzu, tedy s mouchou. Jako divákovi se mi rovněž i líbilo parádování mušičky bzučení, ale recitace samotná mi přišla zbytečně roztahaná dlouhými pauzami.

Barták František

Předposlední účinkující na letošním Mezinárodním festivalu poezie předvedl krátký dialog mezi dvěma osobami. Jedna zaujímala pozici sebevědomou a jistou, druhá mírně vystrašenou a tázací. Ehm, řekl jsem si. Jak dlouho to bude pokračovat. Skloním hlavu a zapisuji poznámky. Když ji zvednu, ozve se potlesk. Tak nevím.

Zelená Sittová Gabriela

Poslední vystoupení na festivalu přineslo vtipný text a uvěřitelnost. Ano, věřil jsem recitátorce, že život mezi tupci je náročnější než se zvířaty. Komichnost situace se zvyšovala s absolutně vážným výrazem účinkující, a tak bych toto vystoupení označil za příjemnou tečku za krásnou dvoudenní plavbou na vlnách poezie.

Dominika Nguyen si vybrala dílo Sándora Máraiho z roku 1932 s názvem Ču-tora o vztahu pána a psa

Co festival dal a vzal... ale spíš dal

Marek Adamík

Nestává se často, že bych měl možnost zhlédnout více než desítku vystoupení, aniž bych se pak nemusel uchýlit do redakce a vymýšlet téma pro další číslo zpravodaje. Ono samotné vymýšlení totiž trvá skoro tak dlouho, jako doba vzniku nápadu, takže celý tvůrčí proces se „krásně“ rozprostírá po dobu celého trvání festivalu a to, co by člověk vidět chtěl, nakonec opět nevidí. A to se odehrává se železnou pravidelností každý rok. Až tedy doposud. Skóre nevypadá špatně: one woman show aneb Tereza, dopolední výstup první kategorie, Přčteno! v podání

Neochotníků, kompletní vystoupení soutěžících postupujících do druhého kola. Na něčem takovém, jako je festival poezie, je skvělé to, že dojmy a prožitky z něj žijí svým životem, a co se zprvu jevílo „nějak“, se časem jeví poněkud „jinak“, případně se více prohloubí, nebo naopak zploští a rozplyne do ztracena. Ze zkušeností vím, že i když se ocitnu pod návalem dojmů a vědomě z nich vnímám jen malou část, postupem času přijdou nové významy a nová pojmenování. Snad každého literáta či milovníka literatury strhlo na míru strížené divadelní předsta-

vení Neochotníků. Snad každý si našel tu svou báseň, jež poodhalila obsah (snad) právě díky jedinečnému propojení s interpretem. Vybírat bylo z čeho, vždyť zájem o účast byl letos natolik velký, že obě kategorie soutěžících se musely rozdělit do dvou míst, čímž nutně vznikla nemožnost zúčastnit se úplně všeho. Ovšem... znáte tvrzení, že se k vám vždy dostane to, co se dostat má? Jestliže se s ním cítíte ztotožnění a vkládáte do něj důvěru, pak jste za vodou. Nejspíš jste si vybrali dobře. A pokud se dosud cítíte pohlce- ni záplavou dojmů a takříkajíc nevidíte ani napravo ani nalevo, jen jste jakoby unášeni proudem, vyčkejte. Všechno má svůj čas. Mnohdy stačí vyhledat si v každodenním koloběhu skulinku, kterou věnujete pouze sobě. Pak vše prožité v klidu do- sedne a vy se станete „novým člověkem“.

Z pátečního prvního doprovodného programu, z představení Přčteno!

Poetická televize

Linda Lattová

Co se stane, když zapnete televizi a všechny programy souvisí s poezií. A to jakýkoliv způsobem. Dnes jsme se mohli podívat, jak by to asi vypadalo. Jelikož náš program začínal v 19:00, byly na řadě televizní noviny. Lyricko-epické noviny. Co se děje ve světě, nám sdělila B. Němcová spolu s A. Jiráskem. Této dvojici vypomáhal hbitý a neméně bystrý J. Žáček. Mohli jsme se dozvědět, jak si zlomit nohu obkročným rýmem, a spoustu dalších kuriozit. V básnickém sportovním světě jsme se podívali, jak K. Kryl výborně vykryl branku. Ve světě showbusinessu se jelo podívat na sraz básníku. Jelikož některým vznikla na hlavě boule, příští rok to bude sjezd. Jako po každých novinách následuje reklama (Arginmax – básníkem ihned). A již jsme se dostali k hlavnímu důvodu,

proč jsme zapnuli naši poetickou televizi. Je to tady. Konečný díl Přechtena! Dnešním hostitelem byl Světlan (trochu maminčin kluk). Hosty byly kritická kritička Drahuše, vychytralý spisovatel Richard a novodobě přechytralý Matyas. Sváťa si nachystal čtyři básničky. Penges, jinými slovy skákal pes s přidávanými písmenky. Počítání ovšem střední obtížnosti (do 12). I přesto jsme napočítali do třinácti. Hlavní chod byla skladba Mamincka, bohužel to nebyla domácí výroba. A poslední Moje tělo, které si získalo konečně uznání i u Drahuše. Ano, nad každým dílem debatovali pouze Richard s Matyasem. Konečné rozhodnutí rozsekl hlas Světlana, jelikož hlasoval jako jediný i pro sebe. A proto získal i hlavní cenu celé soutěže. Tímto se mu splnilo tajné přání složit básničku jen a pouze určenou nám di-

vákům Mezinárodního festivalu poezie.

Tato doslova čtyřhra byla plná humoru a básnických přesmyček. Jednoduše to byla chytrá zábava. Někdy se i herci nevydrželi nezasmát. Přesně tak. Jejich výkony přesvědčily i je samotné. Jsem velmi ráda, že jsem se měla možnost na to celé podívat tak trochu s nadhledem (jinak řečeno z balkonu). Byli jste úžasní. Děkujeme a těšíme se na příští setkání.

Veronika Záchová v roli Drahuše

A na závěr se pobavíme!

Adéla Juráňová

Po náročném vystoupení všech účinkujících jsme byli všichni odměněni trefnou parodií na české televize, zvláště pořad Prostřeno. Diváci se bavili jistými hláškami jako „branku kryl Pavel Kryl“, „pořád někam jde jako Wolker“ a „ale jeho Vítězslav nezval“ Zparodované Prostřeno se neobešlo bez hádky mezi klasickým básníkem a básníkem moderním, bez neprokouknutelného taktizujícího hráče a podivína, který sotva napočítá do dvanácti. Toto odlehčené představení publikum několikrát rozesmálo, dokonce i scénami, které měly být vážné. Ani sami herci se neudrželi a začali se svému stupidnímu vystoupení smát s námi, vědomi si jeho neokázalé absurdity.

Abychom pohládili i svá ouška a dopřáli jim trochu dobré muziky, seesunuli jsme se jako lavina z hory přímo do M-klubu, který jsme obsadili v hojném počtu a s nedočkavými úsměvy na tvářích. Na představení tria Mirka Kemela jsme se velice těšili a pánové ani trochu nezklamali. Ozdobu jim dělal Vladimír Javorský, jehož ukulele celé představení hrálo na plné struny. Sem tam jsme od něho uslyšeli nějakou moudrou větu (kupříkladu kravské „búú!“), či zahrání na „cinkátka“ a kravský zvonek. Obecenstvo bylo vystoupením natolik nadšené, že si rytmickým potleskem vyžádalo hned další dva přídavky v celkovém součtu tří písní. Domů jsme odcházeli osvěžení a v hlavách naše hrála

harmonika a zpěv, zatímco nám podrážky vyklapávaly rytmus do kočičích hlav.

Mírek Kemel

••••• Páteční bum doprovodných programů •••••

Erik Zabrucký

Diváci nenechali trio písničkáře Mirka Kemela (pruhované triko) se stálým hostem Vladimírem Javorským (červená košile) jen tak odejít z pódia. Neutuchajícím potleskem si vysloužili několik písní navíc.

V pátek večer nedávaly ve Valašském Meziříčí lišky dobrou noc, neboť se na obou scénách, tedy ve velkém sále i v M-klubu, odehrával zajímavý doprovodný program. Organizátoři navíc zvolili schůdnou cestu, aby žádný účinkující či divák nepřišel ani o krapet připraveného.

Po devatenácté hodině se všichni usadili na pohodlných sedadlech ve velkém sále a dělali, že jsou napjatí, zda právě s jejich recitačním výstupem dosáhnou postupu do druhého kola. Hodnocení porotců jsou ovšem veřejně známá pár okamžiků poté, co se recitující ukloní, proto všem bylo víceméně jasné, kdo svůj přednes zbabral a komu se vyvedl na výbornou. Losování z klobouku proběhlo velice svižně, protože všichni se již těšili na divadelní vložku. Při pohledu na jednoho z herců jsem si vzpomněl na festival Setkání divadel – Malé jevištní

formy, neboť se nám tu představil soubor nápadně podobný divadelnímu seskupení NJ. feat Uhřík. Mé přemýšlení nad touto skutečností ustalo ve chvíli, kdy začala palba vtipů v lyrickoepických zprávách. Pochopil jsem, že tato hra byla sepsána přímo pro tento festival, což jsem v duchu kvitoval kladně. Herci se vzápětí vrhli do parodie pořadu Prostřeno, kterou nazvali vzhledem k místu uvedení „Přečteno“. Zážitek s „trapnohumorem“, na nějž se frontman této divadelní skupiny Jan Géryk specializuje, mi vyplňoval celou hodinku, po kterou představení trvalo.

Zatleskali jsme a mohutný dav se dal do pohybu směrem do nižších nadmořských výšek. V M-klubu už se totiž připravovali Mirek Kemel se svým triem a herec Vladimír Javorský. Jakmile se sklepní prostor zaplnil, na pódiu se objevili čtyři pá-

nové. Každý z nich držel v ruce jiný hudební nástroj. Celý večer nám tak kapela zaplnila kytarou, kontrabasem, akordeonem, flétnou, ukulelí i nějakými cinkátkami. Pánům na jevišti se podařilo vytvořit výbornou atmosféru, neboť jejich hudba je přirozeně krásná, a tak si rychle získali přízeň celého hlediště. Hudební skupina byla zajímavá také vtipnými formami konců písniček v podání pana Javorského, který si konec songu rád protáhl hrou na ukuleli. Čas plynul, aniž by se lidé na židličkách ošívali. Ba naopak! Když už se chlapci chystali do zákulisí, byli nuceni se kvůli nekončícímu potlesku vrátit a zahrát další kusy.

To se mi teď bude usínat a pak spát, jako když mě do vody hodí. Přes den veršíky, večer divadlo a koncert! Co víc si přát?

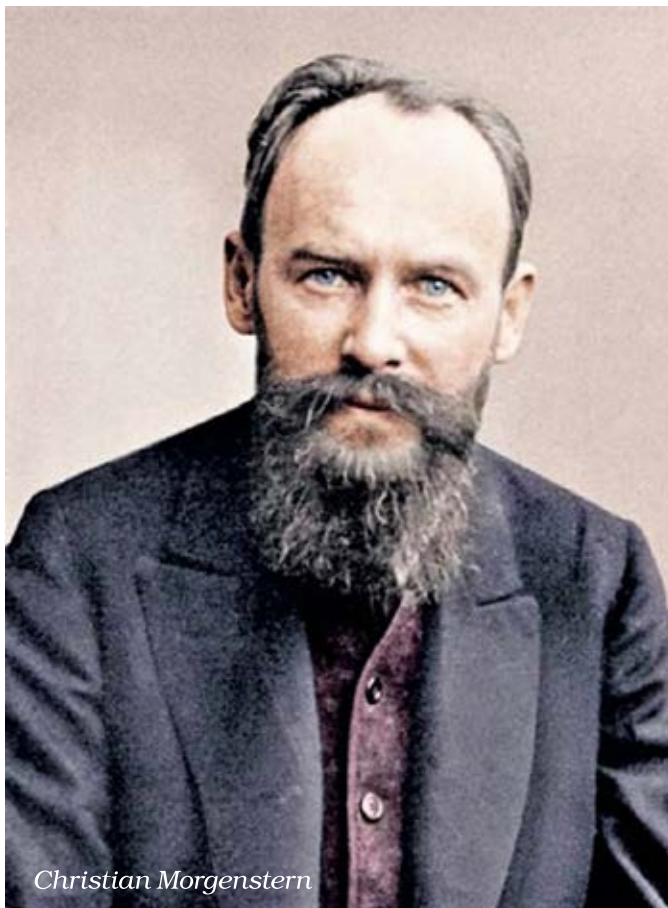
Tichý večer pod lampou s Christianem Morgensternem

Karel Prokeš

Když se řekne Christian Morgenstern, spolehlivě mi to v hlavě vyvolá jasnou asociaci. Jméno Jan Burian. Ten v 80. letech napsal a na podzim 1988 ve studiu Smetanova divadla v Praze na své první album nahrál krásnou píseň Morgenstern, jejíž text se transparentně hlásí k odkazu novátorského básníka, který v roce 1914 podlehl tuberkulóze. Bylo mu pouhých dvačtyřicet.

Následujících sto pět let neustále vydávaný básník ovlivňuje, inspiruje, láká ke zhudebnění, či jiné interpretaci, moderně uvažující umělce z různých oborů. Český posluchač rockové hudby si nejspíš vybaví Morgensternovy básně Veliké lalulá, Košilela, Bezejmenná a Houpací židle na opuštěné terase zhudebněné skupinou Stromboli, která ty skladby v roce 1987 vydala na svém prvním (dvoj)albu.

Listuje znovu vydanou, a v prodejně levnou (nikoli lacinou) literatury nedávno koupenou Morgensternovou sbírkou Šibeniční písně (Garamond 2019), znovu obdivuji nejen originalitu jeho myšlení, ale také obrazotvornost bezesporu znameni-

Christian Morgenstern

tého překladatele Josefa Hiršala (1920–2003). Nádherné čtení ve chvíli podzimní deprese doporučuji okořenit sklenkou irské whiskey.

Německý básník Christian Morgenstern se narodil v Mnichově jako jediné dítě Carla Ernsta Morgensterna (1847–1928) a jeho ženy Charlotty Morgenstern (1849–1880), rozené Schertelové. Oba rodiče pocházeli z uměleckých, přesněji malířských rodin. Christian v deseti letech přišel o matku. Zemřela na zápal plic, což pro chlapce mělo fatální důsledky. Otec ho poslal ke kmotrovi do Hamburku a Christian tam nastoupil do internátní školy, kde se stal obětí soustavné šikany spolužáků.

Jeho otec, podruhé ženatý, se

stal ředitelem Královské umělecké školy ve slezské Vratislavi, kam se roku 1884 přistěhoval také Christian a v letech 1885–1889 zde jako už začínající autor navštěvoval gymnázium. Později začal studovat národohospodářství na tamní univerzitě, kde ho zaujaly přednášky Wernera Sombarta, věhlasného profesora socialistické orientace, ale zdravotní problémy si vynutily přerušení studia.

Po jistém zotavení Christian našel uplatnění v berlínské Národní galerii, začal publikovat v deníku *Tägliche Rundschau* a psal i do časopisů *Freie Bühne*, *Kunstwarts* a *Der Zuschauer*. Ze zdravotních důvodů však cestoval po různých evropských sanatoriích a zdržoval se zejména

v Itálii. Živil se jako překladatel z francouzštiny a pak i z norštiny. V roce 1898 se při delším pobytu v Norsku setkal s Henrikem Ibsenem a následně mu v Norsku vyšla knižní prvotina *Ich und die Welt* (Já a svět). Slibný začátek umělecké kariéry však poznamenalo kruté zjištění, že trpí tuberkulózou. Slavné Šibeniční písně vznikaly právě pod vlivem této deprimující skutečnosti.

Nicméně, Christian v létě téhož roku získal v Berlíně místo dramaturga u F. B. Erbeny a začal pracovat jako redaktor v nakladatelství Bruno Cassirera. Jeho tvorbu zřetelně ovlivnili Arthur Schopenhauer i Friedrich Nietzsche a v nonsensových básních se objevil hořký a výsměšný pesimismus.

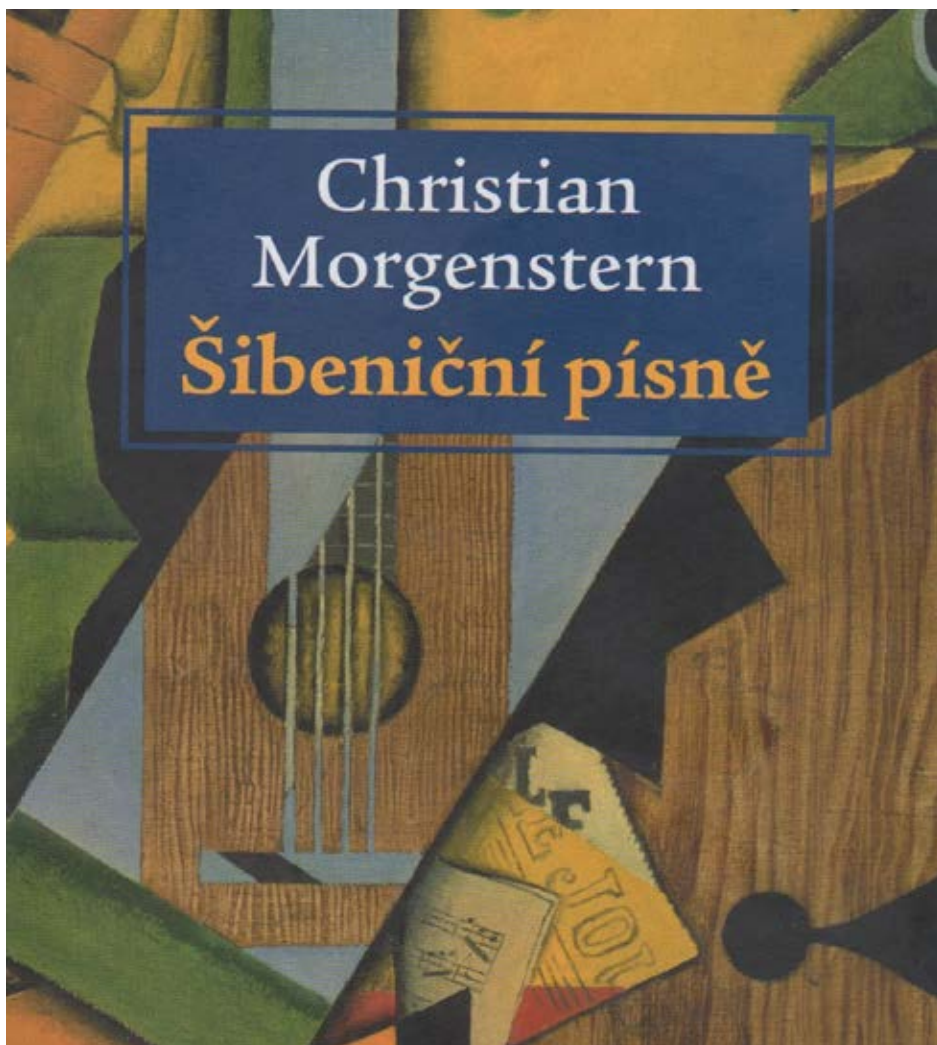

Josef Hiršal

Psal básně inspirované také Steinerovou duchovní vědou, útěchu ve vážném onemocnění našel v anthroposofii a vzal za své její mystické a teistické zakotvení.

V roce 1910 se Christian v Merlan-Obermais oženil s Margaretou, zároveň však u něj naplno propukla tuberkulóza a 31. března 1914 zemřel. Jeho popel byl uložen na zahradě vily Rudolfa Steinera v Basi-leji.

Morgensternova poezie, plná svérázných, humorných a hravých veršů, jednoznačně předběhla svou dobu. Šibeniční písně, krátké útvary a někdy jen graficky ztvárněné básně, obsahují groteskní lyriku, v níž se potkává tragično a komično, vážnost a smích, hrůza a žert, jak ostatně napovídá název sbírky. Morgensternovy Šibeniční písně českým čtenářům mistrně tlumočil zmíněný básník Josef Hiršal, pouze pět posledních básní zanechal v originále, protože se obával, že by překlady do češtiny ztratily na své poetičnosti.

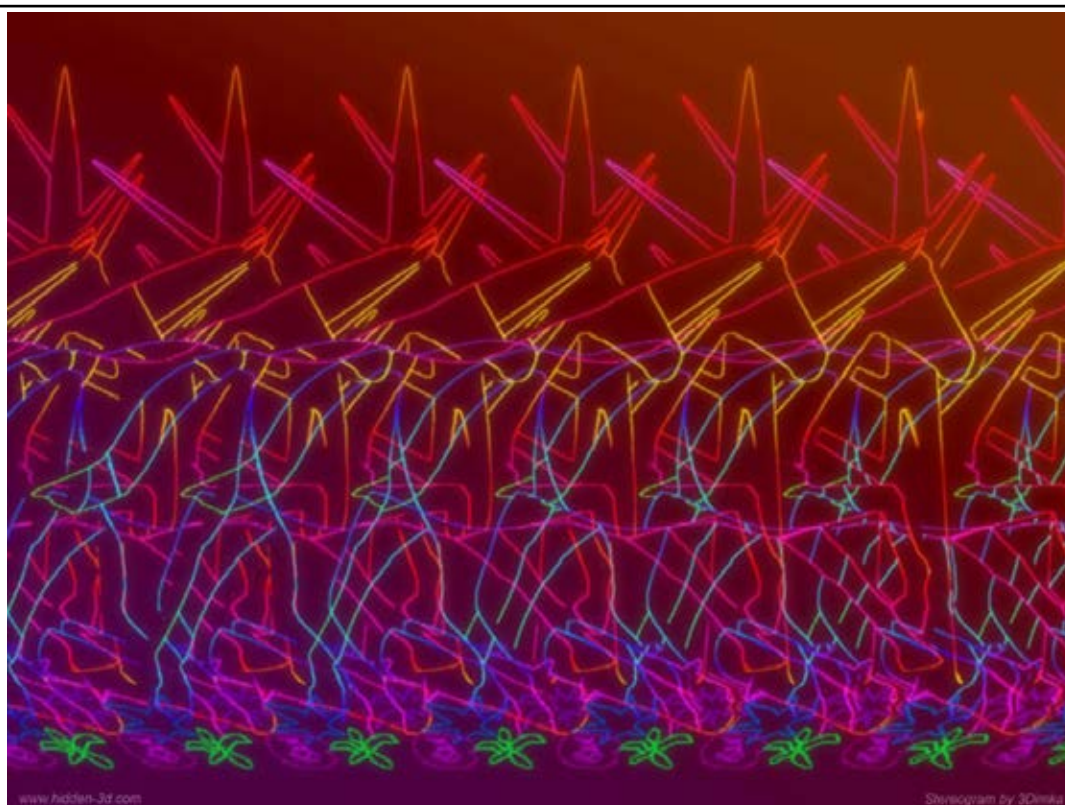

STEREOGRAM

Doufám, že se vám ze zveřejněných stereogramů příliš nezatočila hlava. Pokud jste žádný z obrázků neviděli, tak nezoufejte, jakmile na to jednou přijdete, tak už vám žádný stereogram nebude dělat problémy.

A co že se ukrývalo na stereogramech v jednotlivých číslech zpravodaje?

1. Veverka s oříškem u hromady oříšků
2. Drak
3. Uvězněné zvíře
4. Kůň

A sme o ďalší festival starší...

Peter Zemaník

55 – to je slušné číslo. Niektorí z nás si musia (možno) spomenúť aj na tú jednotku. Prepáčte, nemyslel som to tak doslova. Lebo, ako hovorí kamarát z M-klubu: „Zapoj hlavu!“ Je to po dvoch dňoch intenzívnej konzumácie umeleckého prednesu dosť náročné. Verte mi.

Nechcem sa vyhovárať a ani ospravedlňovať, ale skúste si to! Nemám vo zvyku porovnávať úroveň ročníkov – aj keď sa o to mnohí svojimi otázkami snažia a chcú ma – niekedy – vyprovokovať. Preto hovorím – zase sme zažili skvelý ročník. Skvelý svojou atmosférou, starými známymi, i novými známymi, prednesmi (i menej vydarenými) – prosto, bol to ten starý dobrý Valmez.

Odnášam si niekoľko zážitkov, niekoľko mien, ktoré som rád znovu stretol, lebo patria už k „inventáru“ súťaže a viem, že

sa v nich nesklamem. (Barták, Machalíková, Mašková – po rokoch a nová k tomu tiež, Staša, Utínek, v abecednom poradí) Ale – a o to radostnejšie sa mi odchádza – objavili sa aj noví: Palkovičová, Lesayová, Pavúk, Staňová, Tóth, Zmrzlíková, Hodermanský bez abecedného poradia, ktorí mi dali príslub (možno o tom ani netušia), že umelecký prednes je ako Lenin: žil, žije a bude žiť! (Veď aj tento festival vyrastal najprv na neskrývanej ale skrývajúcej leninskej tradícii. Aby sme zase boli pri čísle – jedna)

Ale ja nechcem vyrývať, ako sa u nás vraví. Som vďačný za každý kúsok poézie, lebo zvyknem parafrázovať jedného z najvplyvnejších komunistických básnikov: „Za všetko, čo je vo mne dobré, vďačím umeleckému prednesu!“ – Komunisti netušili, čo všetko pre nás zname-

nal v čase, keď vládli železnou rukou i predĺženou paž(b)ou jej ozbrojenej zložky...

Chvalabohu za to, že sme mohli v prednesoch ukrývať inotaje, metafory! Hľadať seba vyjadrenie, postoje, zásterky skutočnosti na to, aby sme odventilovali, čo nás trápilo, zožieralo, skľučovalo!

A dnes?

Som presvedčený – a aj tento festival mi dal za pravdu – že dnešní mladí rovnako hľadajú cestu von z marazmu, ktorý nás obklopuje. Že to nie sú len bezpohlavné texty o vyplákaní sa na hrobch neznámych vojakov, že to ne sú len insitné výlevy citov do vetra ničoty.

Prepáčte mi moju expresivitu. Starnem, a preto si uzurpujem právo na názor. Svoj. Ktorý som si tu potvrdil.

Vďaka za to!

Výherci 55. ročníku Mezinárodního festivalu poezie 2019. Celkovou listinu naleznete na straně 2

Mezinárodní Festival Poezie 2019

Erik Zabrucký

.....

*Každý říjen tu lije,
na pár dní se staví poezie.*

*M-klub i velký sál,
nebude tu žádný bál.*

*Ted' tma tu je jako v pytli,
jen redaktoři sem tam špitli.*

*Ale čtvrtě slunce zapadá,
dav příjždějících KZ napadá.*

*Recitátoři, porotci, a další poezie milovníci,
přijeli k soutoku Bečev vodu chrlíci.*

*Všichni třesouce se strachem,
probouzejí se s poezie duchem.*

*Dvaapadesát recitací dnes,
kdo by se z toho nevznes!*

*Jenže dolů se nevejdete,
kampak tedy půjdete?*

*Organizátoři jsou šikovní,
zařízení máme velké, kulturní.*

*Nebojte se, sál velký čeká,
osazenstvo poroty nás léká.*

*Šestnáct jich sjelo se,
na vaše výstupy podívat se.*

*Nahoře předsedá Nina Martínková,
tajemnicí nesmrtelná Hana Marková.*

*V M-klubu předsedkyní je Soňa Pariláková,
oduševnělou zvonkohru probouzí paní Kernová.*

*Keltské magično M-klubem víří,
jsou tu příběhy předrecitátoři.*

*Jeden, druhý potlesk,
a přestávky odlesk.*

*Dlouhý den před námi,
vyplněn rýmy dlouhými.*

*Porotci zvedají svá čísla,
paní Soňa přemýšlí: „Som si istá?“*

*Po obědě už jen ve velkém sále,
recituje se plamenně dále.*

*Každý mele z posledních sil,
všem se zavaňuje hlavy týl.*

*Odpoledne konečně přichází,
Radka Bačová s účastnickým listem odchází.*

*Byla to poslední páteční recitace,
je na čase jít na vzduch, provětrat se.*

*Najednou večer pořadí je tu,
losovali ti, co měli hodnotu.*

*Následovalo „Přečteno,“
poetická parodie na Prostřeno.*

*Malý kousek energie zbyl,
to nás houf poezie zbil.*

*Zazpívali jsme si s Javorským,
hercem jedním ostravským.*

*Vzhůru do hajan po zpěvu,
ale no tak, dáme po jednom pivu.*

*Sobotní ráno!
Finále, hurá, ano!*

*Paní Kernová nás přivítala,
o moudro se podělila.*

*Organizátoři časoprostor tvoří,
recitátoři do něj se noří.*

*A porotci vrací ty letce,
všechny do číselné klece.*

*K programu zpět ovšem,
recitace je totiž o všem.*

*Nekonečné příběhy,
láska, nenávisť, krapet něhy.*

*Jsem už z toho všeho v transu,
myšlenkami vznáším se, jsem na Marsu.*

*Přicházíme Mezi tupce,
slyšíte? Poslední recitace!*

*Odpoledne dlouhé rozborý,
slyším samé odborné: „navzdory“*

*Přitom známí jsou již vítězové,
ve své podstatně poetičtí hrdinové.*

*Stačí udělat očima kuk,
Dušan Utinek, Filip Pavuk!*

*Omlouvám se závěrem,
končím tímto večerem.*

55. Mezinárodní festival poezie 17. - 19. října 2019

55. Mezinárodní festival poezie 17. - 19. října 2019														2. kolo			
poř.	příjmení jméno	autor název textu	1 Aleš Vrzák	2 Peter Zemaník	3 Hana Kofránková	4 Soňa Pariláková	5 David Kroča	6 Jaroslava Čajková	7 Libor Vacek	body 2.kolo	body 1.kolo	body celkem	umíst. 2.kolo	umíst. 1.kolo	umíst. celkem	čas	
1	ROKYTOVÁ Barbora	Světlna Burianová Zabouchla jsem se do	4	7	5	5,5	5	4,5	6	26	33,5	59,5	12.	I. kat. 8. - 9.	12.	4:24	
2	ZMRZLÍKOVÁ Adéla	Jacques Prévert Láska mě stvořila	5	6	5,5	4,5	5	6	6	27,5	32,5	60	11.	I. kat. 11. - 12.	11.	2:15	
3	BERNÁTOVÁ Vanda	Sylvia Fischerová Volajte ma	5	5	4	6	6	7,5	5	27	33,5	60,5	10.	II. kat. 9.	10	6:55	
4	HOLIČOVÁ Zuzana	Lýdia Vadkerti-Gavor. Zažihanie	6	4	5	4	4	6	5	24	33,5	57,5	13.	I. kat. 8. - 9.	13.	7:46	
5	MIHALÍK Alex	Daniil Charms Neteraz	5	6	6	7	5	6,5	4	28,5	32,5	61	10.	I. kat. 11. - 12.	10.	4:12	
6	NGUYEN Dominika	Sándor Márai Čutora	5	7	6	5,5	6	7	5,5	30	33	63	8.	I. kat. 10.	9.	9:08	
7	HAISMANOVÁ Nicole	Chuck Palahniuk Povídka od šéfkuchaře	6	7	6,5	7,5	7	7	6	39,5	32	65,5	3.	I. kat. 13.	7.	8:13	
8	HODERMARSKÝ Tomáš	Ted Hughes Pieseň pre falus	5	9	7	5,5	6	9	6,5	34	33	67	8.	II. kat. 10.	9.	6:24	
9	TÓTH Alfréd	Michal Tallo, A. Tóth Vypaľovačka pre D. M.	6	7	6	7,5	7	7,5	7,5	35	34,5	69,5	6.	II. kat. 8.	8.	6:45	
10	LESAYOVÁ Viktória Anna	Lawrence Ferlinghetti Výber z veršov (montáž)	7	7	7	7	6	6	5,5	33	35	68	4-7	I. kat. 5.	4.	5:00	
11	KRAVCHUK Anna	Oksana Ljaturinská Jeskyňní malby	7	7	7,5	5,5	8	6,5	7	33	34	67	4-7	I. kat. 7.	6.	8:55	
12	PALKOVIČOVÁ Nikoleta	Marie Jenney Howe Monológ proti ...	10	10	8	10	9	9	8,5	46,5	37,5	84	1.	II. kat. 7.	2.	6:41	
13	IGLÁROVÁ Alžbeta	Jana Juráňová Salome	7	6	7	6,5	7	6,5	6	33	34,5	67,5	4-7	I. kat. 6.	5.	6:52	
14	PAVUK Filip	Jean Arthur Rimbaud Moje malé milenky	8	8	9	8,5	8,5	8,5	7	41	36,5	77,5	1.	I. kat. 3.	1.	9:05	
15	GELNAROVÁ Nina	Lawrence Ferlinghetti Čakám	5	6	7	6	6	6	5	29	35,5	64,5	9.	I. kat. 4.	8.	9:07	
16	MAŠKOVÁ Agáta	Shel Silverstein Silný názor	7	8	7	8	7	6,5	9	37	37,5	74,5	2.	I. kat. 2.	2.	1:28	
17	STANOVÁ Viktória	A. S. Puškin Ženich	6	5	6	7,5	7,5	6,5	7	33	38,5	71,5	4-7	I. kat. 1.	3.	7:50	
18	MACHALÍKOVÁ Jana	Roger Mc Gough Výběr z básnické tvorby	9	9	8	8,5	9	7,5	9	43,5	39,5	83	2.	II. kat. 6.	3.	4:53	
19	STAŠA Vít	Jacques Prévert Nedospalé ráno	8	8	7,5	6	7	8,5	6	34,5	41	75,5	7.	II. kat. 5.	6.	3:00	
20	UTINEK Dušan	Josef Kainar Blues o rumu a ...	9	8	9	8	8,5	7	8	41,5	43,5	85	3-4	II. kat. 2.	1.	5:52	
21	MAŠKOVÁ Martina	Ernst Jandl Noční drama s ...	7,5	7	7	7,5	8	7,5	8	37,5	45,5	83	5.	II. kat. 1.	5.	2:40	
22	BARTÁK František	Jiří Olič Do běla	6	6	7	5,5	7	6	7,5	32	43	75	9.	II. kat. 3.	7.	2:24	
23	ZELENÁ SITTOVÁ Gabriela	Jiří Kolář Mezi tupci	8,5	8	9	8	9	7,5	8	41,5	41,5	83	5-4	II. kat. 4.	4.	2:20	

Hana Marková, jež nám vypadla z hromadné fotografie na začátku festivalu, v roli tajemnice poroty 1. kola I. kategorie ve velkém sále.

Poslední štěk Aleše Lindušky

A bude voda v řece, na shledanou, kamarádi!

A je tu konec, kamarádi. A už nebude se veršovat. A nedopijem z láhví. A nebudem se z poezie radovat. A vzpomínky nám zůstávají. A nebylo tu špatně. A na porotu jsme nepískali. A zase skládá někdo básně. A bude neděle. A bude trochu smutno. A bude loučení. A nevdí. A zas se sejdem spolu. A pojedou nám vlaky. A dovezou nás domů. A zasvíti nám slunce. A přijdou taky mraky. A nebudeme smutní. A přijdu já a on přijde taky. A dopsali jsme básně. A dopili jsme rumy. A nebudeme plakat. A napečeme cukroví. A Vánoce zas budou. A hodně dárků pod stromečkem. A Ježíšek náš malý. A zazpíváme dětem. A slivovice voní. A básně napečeme. A bude voda v řece. A sněžit bude přece. A budeme

zase svorní. A smutky zažene-me. A krásně jako v loni. A na Radhošti svíce. A půjdeme tam spolu. A davy půjdou s námi. A meziříčský zámek bude vonět básničkami. A my Valaši směli zazpíváme znovu. A na tebe, anděle, pohledíme spolu. A dopsali jsme básně. A pochovali Staňu. A ráno budem zase u snídaně spolu. A život plyne lehce. A je nám tady hezky. A loučení je těžké. A nebudem se báti. A půjdeme zase do tmy. A slunovrat naději vrátí. A zimě vyprášíme údy. A nezamrzem tady. A jaro bude s námi. A naši lidé přijdou. A radují se s námi. A je tu konec přece. A nebudeme smutnit. A kapři budou v mléce. A naši zase spolu. A básně znovu zazní. A křížek pověsíme na zdi. A dám ti pusku, Hani. Mi-

luješ mě přece? A půjdeme spolu parkem. A bude nám tak sladce. A láska všechno spraví. A nezůstanem sami. A děti všechno spraví. A přijdou kamarádi. A přijdou dobří známí. A básně v zámku znovu zazní. A nebudem se práti. A ať Babiš, či piráti. A všechno bude jedno. A slunce krásně pálí. A na tom našem kopci havrani si hrají. A vlaštovky se vrátí. A čápi taky budou. A hraboše nikdo neotráví. A jedy nepotečou v řece. A letos jako v loni. A budeme číst básně. A nebudem se loučit. A čas nás nedohoní. A blábolí se sladce. A jako v té pohádce. A konec bude dobrý. A doštěkal už Aleš. A nevzteká se Karel. A máme sa zas rádi. Tak ahoj, Jirko, na shledanou, kamarádi!

Naviděnou opět za rok!
Do diáře si můžete
zapsat datum
15.–17. října 2020

•tiráž•

Neprodejný výtisk · Zpravodaj 55. Mezinárodního festivalu poezie 2019

Foto na titulní straně: Jana Fusková, Viktória Staňová, 3. místo, I. kategorie, MFP 2019.

Mezinárodní festival poezie je soutěž amatérských recitátorů z České a Slovenské republiky pořádaná Kulturním zařízením města Valašského Meziříčí a městem Valašské Meziříčí za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a CS Cabot ve spolupráci s NIPOS ARTAMA Praha a Národním osvětovým centrem Bratislava, DUHA – Kulturním klubem u hradeb Prostějov a Mestským kultúrnym strediskom Dolný Kubín.

redakce:

Karel Prokeš (šéfredaktor), Jiří Jurečka, Pavel Stojar, Marek Adamík, Aleš Linduška, Ondřej Smolka (sazba a grafika), Erik Zabruček, Adéla Juránová, Bibi (Alžběta) Hrušková, Klára Kunčická, Linda Lattová, Jana Fusková (fotografka), Zdeněk Smolka (fotograf, kameraman)